Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 13 juli 2017 *

”Begäran om förhandsavgörande – Tillämpning av systemen för social trygghet – Migrerande arbetstagare – Person som arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i två olika medlemsstater – Fastställande av den tillämpliga lagstiftningen – Förordning (EG) nr 883/2004 – Artikel 13.3 – Förordning (EG) nr 987/2009 – Artikel 14.5b – Artikel 16 – Rättsverkningarna av beslut som fattats av Administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen – Avvisning”

I mål C-89/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Najvyšší súd Slovenskej republiky (Republiken Slovakiens högsta domstol) genom beslut av den 28 januari 2016, som inkom till domstolen den 15 februari 2016, i målet

Radosław Szoja

mot

Sociálna poisťovňa,

ytterligare deltagare i rättegången:

WEBUNG s.r.o.,

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen (referent) samt domarna M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan och D. Šváby,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Slovakiens regering, genom B. Ricziová, i egenskap av ombud,

– Tjeckiens regering, genom J. Vláčil och M. Smolek, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: slovakiska.

– Nederländernas regering, genom C.S. Schillemans, M. Noort och M. Bulterman, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom D. Martin och A. Tokár, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 13.3 och 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 2004, s. 1, och rättelse i EUT L 200, 2004, s.1) i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 465/2012 av den 22 maj 2012 (EUT L 149, 2012, s. 4) (nedan kallad grundförordningen), tolkningen av artiklarna 14 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning nr 883/2004 (EUT L 284, 2009, s. 1) i dess lydelse enligt förordning nr 465/2012 (nedan kallad tillämpningsförordningen) och tolkningen av artikel 34.1 och 34.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, den polske medborgaren Radosław Szoja, som bedriver verksamhet som egenföretagare i Polen och arbetar som anställd i Slovakien, och, å andra sidan, Sociálna poisťovňa (socialförsäkringskassan, Slovakien) (nedan kallad den slovakiska socialförsäkringskassan), angående det förhållandet att han inte är ansluten till det slovakiska systemet för sjuk-, pensions- och arbetslöshetsförsäkring.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Grundförordningen

3 Skälen 1, 15, 17 och 45 i grundförordningen har följande lydelse:

”(1) Bestämmelserna om samordning av de nationella systemen för social trygghet faller inom ramen för den fria rörligheten för personer och bör bidra till att förbättra människors levnadsstandard och arbetsvillkor.

…

(15) Personer som rör sig inom gemenskapen måste omfattas av systemet för social trygghet endast i en medlemsstat, för att undvika situationer med flera tillämpliga nationella lagstiftningar och de komplikationer detta kan leda till.

…

(17) För att så effektivt som möjligt kunna garantera likabehandling för alla personer som är yrkesverksamma inom en medlemsstats territorium är det lämpligt att fastställa att lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium den berörda personen förvärvsarbetar eller bedriver verksamhet som egenföretagare i regel skall vara den tillämpliga lagstiftningen.

…

(45) Eftersom målet för den föreslagna åtgärden, nämligen samordnande åtgärder för att garantera att rätten till fri rörlighet för personer kan utövas effektivt, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. …”

4 Artikel 1 i denna förordning har följande lydelse:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *arbete som anställd*: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder.

b) *verksamhet som egenföretagare*: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder.

…

l) *lagstiftning*: i förhållande till varje medlemsstat, de lagar, författningar och övriga tillämpningsbestämmelser som rör de grenar av social trygghet som avses i artikel 3.1.

…

n) *administrativa kommissionen*: den kommission som avses i artikel 71.

…”

5 I artikel 11.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”De personer som denna förordning tillämpas på skall omfattas av endast en medlemsstats lagstiftning. Denna lagstiftning skall fastställas i enlighet med denna avdelning.”

6 I artikel 13.1 och 13.3 i grundförordningen föreskrivs följande:

”1. En person som normalt arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater skall omfattas av

…

3. En person som normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i olika medlemsstater skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där han arbetar som anställd eller, om han arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater, av den lagstiftning som fastställs i enlighet med punkt 1.”

7 Artikel 16 i denna förordning, vilken har rubriken ”Undantag från bestämmelserna i artiklarna 11–15”, har följande lydelse:

”1. Två eller flera medlemsstater, dessa medlemsstaters behöriga myndigheter eller de organ som utses av dessa myndigheter får komma överens om att föreskriva undantag från bestämmelserna i artiklarna 11–15 till förmån för vissa personer eller persongrupper.

2. En person som uppbär en pension eller flera pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är bosatt i en annan medlemsstat, får på egen begäran undantas från tillämpningen av lagstiftningen i den sistnämnda medlemsstaten, om han inte omfattas av denna lagstiftning med anledning av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare.”

8 Artikel 72 i nämnda förordning har följande lydelse:

”Administrativa kommissionen skall ha till uppgift att

a) behandla alla administrativa frågor och tolkningsfrågor som följer av bestämmelserna i denna förordning, tillämpningsförordningen eller av varje överenskommelse eller uppgörelse inom ramen för dessa förordningar, utan att det påverkar den rätt som myndigheter, institutioner och berörda personer har att utnyttja de förfaranden och domstolar som föreskrivs i medlemsstaternas lagstiftning, denna förordning eller fördraget,

…”

Tillämpningsförordningen

9 I artikel 14.5 b i förordning nr 987/2009 föreskrevs, i bestämmelsens ursprungliga lydelse, följande:

”När artikel 13.1 i grundförordningen tillämpas, ska en person som ’normalt arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater’ … avse en person som

…

b) i två eller flera medlemsstater kontinuerligt har olika anställningar, med undantag för marginella anställningar, oberoende av hur ofta eller hur regelbundet växlingen sker.”

10 I artikel 14.5, 14.5b och 14.8 i tillämpningsförordningen föreskrivs följande:

”5. Vid tillämpning av artikel 13.1 i grundförordningen ska en person som ’normalt arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater’ avse en person som samtidigt eller omväxlande har en eller flera separata anställningar hos samma företag eller arbetsgivare, eller för olika företag eller arbetsgivare i två eller flera medlemsstater.

…

5b. Marginellt arbete ska inte räknas med vid fastställandet av tillämplig lagstiftning enligt artikel 13 i grundförordningen. Artikel 16 i tillämpningsförordningen ska också tillämpas i dessa fall.

…

8. När artikel 13.1 och 13.2 i grundförordningen tillämpas, ska uttrycket ’väsentlig del av arbetet som anställd eller av verksamheten som egenföretagare i en medlemsstat’ anses innebära att en kvantitativt omfattande del av allt arbete som anställd eller av all verksamhet som egenföretagare i den medlemsstaten, utan att det nödvändigtvis behöver röra sig om den största delen av arbetet eller verksamheten.

…”

11 I artikel 16 i tillämpningsförordningen föreskrivs följande:

”1. En person som arbetar som anställd eller utövar verksamhet i två eller flera medlemsstater ska informera den institution som utsetts av den behöriga myndigheten i personens bosättningsmedlemsstat om detta.

2. Den utsedda institutionen i bosättningsorten ska, med beaktande av artikel 13 i grundförordningen och artikel 14 i tillämpningsförordningen, utan dröjsmål fastställa vilken lagstiftning som är tillämplig på den berörda personen. Det inledande beslutet ska vara provisoriskt. Institutionen ska underrätta de utsedda institutionerna i varje medlemsstat där anställning utförs eller verksamhet utövas om det provisoriska beslutet.

3. Det provisoriska beslutet om tillämplig lagstiftning enligt punkt 2 ska bli slutgiltigt inom två månader efter det att den institution som har utsetts av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna har informerats om det i enlighet med punkt 2, om inte denna lagstiftning på grundval av punkt 4 redan slutgiltigt har fastställts, eller minst en av de berörda institutionerna i slutet av denna tvåmånadersperiod meddelar den institution som utsetts av den behöriga myndigheten i bosättningsmedlemsstaten att den ännu inte kan godkänna beslutet, eller att den har en avvikande åsikt om detta.

4. När osäkerhet vid fastställandet av tillämplig lagstiftning kräver kontakter mellan två eller flera medlemsstaters institutioner eller myndigheter ska, på begäran av en eller flera av de institutioner som utsetts av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna eller av de behöriga myndigheterna själva, den lagstiftning som är tillämplig på den berörda personen fastställas i samförstånd, med beaktande av artikel 13 i grundförordningen och de relevanta bestämmelserna i artikel 14 i tillämpningsförordningen.

…

5. Den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning, antingen provisoriskt eller slutgiltigt, har fastställts vara tillämplig ska utan dröjsmål underrätta den berörda personen om detta.

6. Om den berörda personen underlåter att lämna den information som avses i punkt 1 ska, på initiativ av den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i personens bosättningsmedlemsstat, denna artikel tillämpas så snart som institutionen, eventuellt genom en annan berörd institution, fått kännedom om denna persons situation.”

Slovakisk rätt

12 I 3 § punkt 1 a i zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (lag nr 461/2003 om social trygghet föreskrivs), i den lydelse som är tillämplig i målet vid den nationella domstolen (nedan kallad lagen om social trygghet), följande:

”Med förvärvsarbete avses i denna lag, om inte annat föreskrivs i en specialbestämmelse eller i ett internationellt avtal som har företräde framför Republiken Slovakiens lagstiftning, verksamhet som följer av ett rättsförhållande som ger upphov till

a) en rätt till ersättning för arbete som anställd enligt en specialbestämmelse, med undantag för ersättning som inte består av pengar och har sitt ursprung i ett tidigare rättsförhållande som gav upphov till en rätt till ersättning för arbete som anställd enligt en specialbestämmelse, som utbetalas med medel från en socialfond,

…”

13 I 4 § punkt 1 i lagen om social trygghet anges följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna lag avses med arbetstagare med avseende på sjukförsäkring, pensionsförsäkring och arbetslöshetsförsäkring en fysisk person som på grund av ett rättsförhållande med annan har rätt till regelbunden månadslön med stöd av 3 § punkterna 1 a, 2 och 3 …”

14 I 7 § punkt 1 c i lagen om social trygghet föreskrivs följande:

”Med arbetsgivare avses i denna lag

…

c) för en fysisk person som arbetar som anställd i den mening som avses i 3 § punkterna 1 a, 2 och 3

1. en fysisk person som är skyldig att betala arbetstagaren den ersättning som avses i 3 § punkterna 1 a, 2 och 3 samt är bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, förutom Republiken Slovakien, eller i Schweiziska edsförbundet, eller i en stat med vilken Republiken Slovakien har ingått ett internationellt avtal som har företräde framför Republiken Slovakiens lagstiftning, eller

2. en juridisk person som är skyldig att betala arbetstagaren den ersättning som avses i 3 § punkterna 1 a, 2 och 3 samt har, eller vars filial har, säte i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller i Schweiziska edsförbundet, eller i en stat med vilken Republiken Slovakien har ingått ett internationellt avtal som har företräde framför Republiken Slovakiens lagstiftning.”

15 14 § punkt 1 a i lagen om social trygghet har följande lydelse:

”Den obligatoriska sjukförsäkringen omfattar

a) sådana arbetstagare som avses i 4 § punkt 1 …”

16 I 15 § punkt 1 a i lagen om social trygghet föreskrivs följande:

”Den obligatoriska pensionsförsäkringen omfattar

a) sådana arbetstagare som avses i 4 § punkterna 1 och 2 …”

17 I 19 § punkt 1 i lagen om social trygghet föreskrivs följande:

”Den obligatoriska arbetslöshetsförsäkringen omfattar arbetstagare som omfattas av den obligatoriska sjukförsäkringen, om inte annat föreskrivs i denna lag.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

18 Radosław Szoja är en polsk medborgare som, enligt beslutet om hänskjutande, bedriver verksamhet som egenföretagare i Polen och arbetar som anställd i Slovakien, där han sedan den 1 februari 2013 är inskriven i det nationella registret över försäkrade personer.

19 Enligt den hänskjutande domstolen framgår det av en brevväxling mellan Zakład Ubezpieczeń Społecznych (socialförsäkringsorgan, Polen) (nedan kallat det polska socialförsäkringsorganet) och den slovakiska socialförsäkringskassan att det polska socialförsäkringsorganet, med hänvisning till att Radosław Szoja var bosatt i Polen och bedrev verksamhet där, hade beslutat att han från och med den 1 juli 2012 skulle omfattas av den polska socialförsäkringslagstiftningen med stöd av artikel 13.3 i grundförordningen, jämförd med artikel 14.5 b i tillämpningsförordningen.

20 Det polska socialförsäkringsorganets beslut motiverades av att den verksamhet som Radosław Szoja bedrev i Slovakien var av marginell omfattning.

21 Nämnda organ informerade därför, den 22 april 2013, den slovakiska socialförsäkringskassan, i enlighet med artikel 16.3 i tillämpningsförordningen, om att Radosław Szoja sedan den 1 februari 2013 omfattades av den polska lagstiftningen.

22 Den slovakiska socialförsäkringskassan invände inte mot detta provisoriska fastställande av den tillämpliga lagstiftningen, varför det blev slutgiltigt enligt artikel 16.3 i tillämpningsförordningen.

23 Kassan beslutade följaktligen att Radosław Szoja från och med den 1 februari 2013 inte omfattades av de obligatoriska sjuk-, pensions- och arbetslöshetsförsäkringarna genom sin slovakiska arbetsgivare.

24 Detta beslut fastställdes av den slovakiska socialförsäkringskassans överklagandenämnd.

25 Vid en inte närmare specificerad tidpunkt överklagade Radosław Szoja en dom av den 3 december 2014 meddelad av Krajský súd v Žiline (Regionala domstolen i Žilina, Slovakien) till den hänskjutande domstolen.

26 Enligt den hänskjutande domstolen prövade det polska socialförsäkringsorganet Radosław Szojas situation utifrån artikel 14.5 b i tillämpningsförordningen och tillämpade därför artikel 13.1 i grundförordningen när den fattade beslut rörande hans situation.

27 Nämnda domstol anser emellertid att artikel 13.1 i grundförordningen endast omfattar arbete som anställd medan det i förevarande fall är fråga om en medborgare som arbetar som anställd i en medlemsstat och bedriver verksamhet som egenföretagare i en annan medlemsstat. Anknytningskriteriet för att fastställa den tillämpliga lagstiftningen skulle därmed enligt artikel 14.8 i tillämpningsförordningen vara den plats där den berörda personen utför en väsentlig del av sitt arbete eller sin verksamhet.

28 Av beslutet om hänskjutande framgår för övrigt att den slovakiska socialförsäkringskassan inte har gjort gällande någon särskild konvention som avviker från artikel 13 i grundförordningen och som skulle vara grundad på artikel 16 i den förordningen.

29 Mot denna bakgrund beslutade Najvyšší súd Slovenskej republiky (Republiken Slovakiens högsta domstol) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Kan artikel 13.3 i [grundförordningen], jämförd med rätten till social trygghet och sociala förmåner, som är fastställd i artikel 34.1 och 34.2 i [stadgan], mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i förevarande mål, tolkas utan att hänsyn tas till de närmare bestämmelserna i artikel 14 i [tillämpningsförordningen] och således utan att förfarandet i artikel 16 i nämnda förordning kan användas, så att det förhållandet att arbetstagarens arbetstid är kort och att dennes lön är ringa saknar betydelse för valet av tillämplig nationell lagstiftning när arbetet som anställd kombineras med verksamhet som egenföretagare, det vill säga kan bestämmelsen tolkas så, att nämnda artikel 14 i tillämpningsförordningen inte avser tolkningen av artikel 13.3 i grundförordningen?

2) Om den första frågan ska besvaras nekande, kan då den nationella domstolen i händelse av att bestämmelser i en grundförordning är oförenliga med bestämmelser i en tillämpningsförordning – i förevarande fall [grundförordningen] och [tillämpningsförordningen] – bedöma dessa bestämmelser mot bakgrund av deras rang, det vill säga deras inbördes rangordning i unionsrättens hierarki?

3) Kan den tolkning av grundförordningens bestämmelser som administrativa kommissionen har gjort i enlighet med artikel 72 i grundförordningen anses vara en bindande tolkning från en EU-institution som den nationella domstolen inte kan frångå, vilket samtidigt medför att det föreligger hinder för att framställa en begäran om förhandsavgörande, eller utgör den endast en av de möjliga tolkningar av unionsrätten som den nationella domstolen ska beakta som en av de faktorer som ska ligga till grund för dess avgörande?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

30 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13.3 i grundförordningen, jämförd med artikel 34.1 och 34.2 i stadgan, kan tolkas utan att hänsyn tas till artiklarna 14 och 16 i tillämpningsförordningen.

31 Enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF ankommer det på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva, och i detta syfte kan EU-domstolen behöva omformulera de frågor som hänskjutits (dom av den 18 maj 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, punkt 21).

32 Mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i det nationella målet, såsom de framgår av beslutet om hänskjutande, är det artikel 14.5b i tillämpningsförordningen som är relevant i målet, och inte artikel 14.5 b i samma förordning i dess ursprungliga lydelse.

33 Den första frågan ska således förstås så, att den hänskjutande domstolen därmed vill få klarhet i huruvida artikel 13.3 i grundförordningen ska tolkas så, att de krav som anges i artiklarna 14.5b och 16 i tillämpningsförordningen ska beaktas vid fastställandet av vilken nationell lagstiftning som är tillämplig enligt förstnämnda bestämmelse på en person som, liksom klaganden i det nationella målet, normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i olika medlemsstater.

34 Såsom framgår av skälen 1 och 45 i grundförordningen syftar denna förordning till att samordna medlemsstaternas nationella system för social trygghet för att garantera att rätten till fri rörlighet för personer kan utövas effektivt, och till att därigenom bidra till att förbättra levnadsstandarden och arbetsvillkoren för personer som rör sig inom unionen.

35 I artikel 11.1 i grundförordningen stadgas en princip om att ett enda lands lag ska tillämpas, enligt vilken de personer som förordningen tillämpas på ska omfattas av endast en medlemsstats lagstiftning. Denna princip syftar således till att förebygga de komplikationer som skulle kunna uppstå till följd av att olika nationella lagstiftningar tillämpas samtidigt och till att undanröja särbehandling av personer, som rör sig inom unionen, på grund av partiell eller fullständig kumulering av tillämpliga lagstiftningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2006, Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, punkt 21).

36 I det första typfall som anges i artikel 13.3 i grundförordningen – som syftar till att fastställa vilken nationell lagstiftning som ska tillämpas på en person som normalt arbetar som anställd i en medlemsstat och bedriver verksamhet som egenföretagare i en annan medlemsstat – ska personen i fråga omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där han eller hon arbetar som anställd.

37 I en sådan situation som den som är aktuell i det nationella målet, där det är ostridigt att Radosław Szoja samtidigt arbetar som anställd i Slovakien och bedriver verksamhet som egenföretagare i Polen, ska denne således anses omfattas av detta första typfall i artikel 13.3 i grundförordningen.

38 I artikel 14.5b i tillämpningsförordningen, vilken förordning syftar till att fastställa tillämpningsföreskrifter till grundförordningen, föreskrivs emellertid att marginellt arbete inte ska beaktas vid fastställandet av den tillämpliga lagstiftningen enligt artikel 13 i grundförordningen.

39 Såsom angetts i punkterna 20 och 22 ovan framgår det av beslutet om hänskjutande att det arbete som Radosław Szoja utför i Slovakien enligt det polska socialförsäkringsorganets beslut är av marginell omfattning och att fastställandet av den tillämpliga lagstiftningen blivit slutgiltigt enligt artikel 16.3 i tillämpningsförordningen.

40 Artikel 14.5b i tillämpningsförordningen, enligt vilken det ska bortses från marginell verksamhet, ska således beaktas vid fastställandet enligt artikel 13.3 i grundförordningen av den lagstiftning som ska tillämpas på en person som, liksom Radosław Szoja, normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i olika medlemsstater.

41 Det framgår för övrigt av artikel 14.5b i tillämpningsförordningen att artikel 16 i denna förordning är tillämplig på samtliga fall som avses i artikel 14. I ett sådant fall som det som är aktuellt i det nationella målet ska man således även beakta artikel 16 i nämnda förordning, vilken anger det förfarande som ska användas för att med tillämpning av artikel 13 i grundförordningen fastställa den tillämpliga lagstiftningen.

42 Lagvalsreglerna i grundförordningen är tvingande för medlemsstaterna och det kan inte godtas att de socialförsäkrade personer som omfattas av tillämpningsområdet för dessa regler skulle kunna undgå verkningarna härav genom att ha möjlighet att välja att inte omfattas av bestämmelserna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 oktober 2010, van Delft m.fl., C-345/09, EU:C:2010:610, punkt 52).

43 Vad gäller den hänskjutande domstolens frågor rörande artikel 34 i stadgan, kan det konstateras att denna artikel saknar betydelse för ovanstående överväganden. Det finns nämligen ingen bestämmelse i denna artikel som medför att tillämpningen av artiklarna 14 och 16 i tillämpningsförordningen inte är relevant i det nationella målet.

44 Av det anförda följer att den första frågan ska besvaras enligt följande. Artikel 13.3 i grundförordningen ska tolkas så, att de krav som anges i artiklarna 14.5b och 16 i tillämpningsförordningen ska beaktas vid fastställandet av vilken nationell lagstiftning som är tillämplig enligt förstnämnda bestämmelse på en person som, liksom klaganden i det nationella målet, normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i olika medlemsstater.

Den andra frågan

45 Med hänsyn till svaret på den första frågan saknas anledning att besvara den andra frågan.

Den tredje frågan

46 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 72 i grundförordningen ska tolkas så, att administrativa kommissionens beslut är bindande.

47 Det framgår av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska pröva (beslut av den 20 juli 2016, Stanleybet Malta och Stoppani, C-141/16, ej publicerat, EU:C:2016:596, punkt 6 och där angiven rättspraxis).

48 Av fast rättspraxis framgår även att det krävs att den nationella domstolen klargör den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs, eller att den åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor, eftersom det är nödvändigt att komma fram till en tolkning av unionsrätten som är användbar för den nationella domstolen. Den nationella domstolen ska dessutom i beslutet om hänskjutande ange de närmare skälen till att den anser det vara oklart hur unionsrätten ska tolkas och till att den anser det vara nödvändigt att ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen (beslut av den 20 juli 2016, Stanleybet Malta och Stoppani, C-141/16, ej publicerat, EU:C:2016:596, punkt 7 och där angiven rättspraxis).

49 Det ska också understrykas att de uppgifter som lämnas i begäran om förhandsavgörande inte bara ska göra det möjligt för domstolen att lämna användbara svar, utan också ska ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol. Det ankommer på domstolen att se till att denna möjlighet finns, eftersom det enligt denna bestämmelse endast är begäran om förhandsavgörande som delges de berörda parterna (beslut av den 20 juli 2016, Stanleybet Malta och Stoppani, C-141/16, ej publicerat, EU:C:2016:596, punkt 10 och där angiven rättspraxis).

50 Domstolen konstaterar i förevarande fall att den tredje frågan inte uppfyller dessa krav. Beslutet om hänskjutande innehåller nämligen inte tillräckliga faktiska uppgifter beträffande förekomsten av ett konkret beslut av administrativa kommissionen och om vilken betydelse ett sådant beslut eventuellt skulle ha i det nationella målet. Domstolen förfogar således inte över några uppgifter om skälen till att den begärda tolkningen av unionsrätten är nödvändig för att kunna besvara denna fråga. Medlemsstaterna och de andra berörda som avses i artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol har under dessa omständigheter inte, eller endast mycket summariskt, kunnat yttra sig på ett ändamålsenligt sätt över nämnda fråga.

51 Av det anförda följer att den tredje frågan inte kan tas upp till prövning.

Rättegångskostnader

52 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artikel 13.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 465/2012 av den 22 maj 2012, ska tolkas så, att de krav som anges i artiklarna 14.5b och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning nr 883/2004, i dess lydelse enligt förordning nr 465/2012, ska beaktas vid fastställandet av vilken nationell lagstiftning som är tillämplig enligt förstnämnda bestämmelse på en person som, liksom klaganden i det nationella målet, normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i olika medlemsstater.

Underskrifter